

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN, 1909, s. 539. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-paludanm01-shoot-idm140207696437488.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

Affattelsestid: ukendt, Digteren siger selv (i Efterskriften til "Mythologiske Digte" 1857): "ihvorvel *Dryaden*, eller - som i første Udgave Titelen lød - *Dryadens Bryllup*, udkom lidt senere end *Tithon*, er dette lille Arbejde dog af ældre Datum og var oprindeligt bestemt til Forspil for en større dramatisk-mythologisk Composition"; **udkom** den 14de Maj 1844, trykt 2den Gang 1857 (i "Mythologiske Digte"), 3dje 1879 (i "Poetiske Skrifter" VI), 4de 1901 (i "Poetiske Skrifter i Udvalg" III), 5te 1904 (i "Digtninger", Gyldendals Bibliothek).

Nærværende Udgave gengiver Teksten i Udgaven 1857, den sidste af Digteren selv besørgede.

Originaludgaven var tilegnet J. L. Heiberg med følgende Digt:

"Du, hvem i Vuggen Lauren overskygged,
Hvis Krones Vinken snart dit Blik forstod;
Du, som til Smil din Læbe strax oplod,
Da paa din Mund sit Kys Thalia trykked;

Du, som med Musers Krands dig tidlig smykked.
Og end den bærer frisk med Ungdomsmød;
Som, altid fri, stod paa din egen Fod,
Og stedse fremad i din Gjerning rykked;

Du, som til Ledestjerner i dit Kald
Fik af den Guddom, der Dig løste Læben,
Det klare Blik, og Sands for Harmoni:

Dig bydes Digtet af den yngre Skjald,
Som følte tidt sig styrket i sin Stræben,
Naar Du i Toner Tanken løste fri."

Oversættelse: paa Tysk af C. Jürs i Hartmanns Op. 60 (se ndf.).

Musik: komponeret af L. P. E. Hartmann 1859 (Op. 60: *Dryadens Bryllup*) for Solostemmer, Kor og Orkester.

Æmnet er taget fra den græske Mytologi. Solguden Apollo, Digtekunstens Gud, æredes ogsaa som Hyrdegud, og Fortællingerne om hans Hyrdeliv hørte til de mest yndede i Oldtiden. Digterne skildrede ham vogtende Kvæget, jagende sammen med Nymferne, blæsende paa Fløjte eller spillende paa Cithar; om hans Kærlighedseventyr med Nymferne dannede der sig mangfoldige Myter. Et Sagn fortalte om, hvordan han, forvist af Zeus fra Gudernes Bolig, i Thessalien (Landskab i Nord-Grækenland) vogtede Kong Admetos' Kvæghjorde. Anledningen til hans Forvisning var denne: Lægekunstens Gud Asklepios, en Søn af Apollo og Koronis (se Anm. til Side 332 Linje 33), drev sin Kunst saa vidt, at han ikke blot formaaede at forhindre Døden, men ogsaa at vække de døde tillive igen. Zeus, Himlens Herre, der frygtede, at Menneskene skulde blive for mægtige, slyngede Lynet mod Asklepios og dræbte ham. Fuld af Vrede ihjelslog til Gengæld Apollo Kykloperne, der havde smedet Zeus Lynet, men blev saa til Straf forvist fra Gudernes Bolig.

Det er Sagnet om Apollos Forvisning og Ophold hos Kong Admetos, der danner Udgangspunktet for P.-M.'s Digt, saaledes som det fremgaar af Side 331 Linje 11. Selve Indholdet af det, Apollos og Dryadens Kærlighedshistorie, er derimod fri Digtning; den græske Mytologi, der ellers kender saa mange af Apollos Kærlighedshistorier, har intet, som ligefrem svarer til denne.

Om den mytologiske Haandbog, hvorfra P.-M. henter Underretning om de forskellige mytologiske Personer og Fortællinger, er talt ovf. Side 507.

540

Thorvaldsen har i et Relief fra 1837 fremstillet Apollo spillende paa Lyre for Hyrderne og Pan.

Samtidens Dom. *Berl. Tid.* 1844, No. 132: "Digteren har næsten heelt igjennem forstaaet at fremstille de forskjellige Scener saaledes for os, at vi ikke kunne Andet end erkjende, at Gratien har staaet ved Digterens Side, da han skrev dem. Navnligen er der over de erotiske Scener udbredt en henrivende Ynde". *Den Frisindede* 1844, No. 231 er forarget over Dryadens uforskyldte Død: "Vi kunne ikke taale, at den "poetiske Retfærdighed" krænkes - med den borgerliges Krænkelse, hvor Magtsprog stundom kan gjælde for Ret, er det en anden Sag. Vi protestere mod saadanne Digtes Berettigelse, og tilskrive deres Tilværelse et aandigt Ildebefindende hos Digteren, en falsk Medlidenhedsfølelse hos Publicum. Lad det digteriske Værk ende i Dur eller Moll; den dannede Læser seer ikke først bag i Bogen "om de faae hinanden"; men med en Accord, en harmonisk Accord skal det ende!" *Ny Portefeuille* 1844, II Side 163-166 giver en Indsender Ordet for en nedsablende Kritik: "Det er igjen Pan, Phantasus, Bjergnympher, Dryader, gamle Kildenymphe og unge, i Forbindelse med hele dette musicalske Lirumlarum af Chor og Vexelsange, som vi allerede ere saa vant til, men hvor er den dybere Idee, hvor den aandelige Gehalt, der skulde paatrykke al denne klingende Mynt sit Præg og sit Værd, hvor den sondrende Kritik, der skulde slaae sit "Falsk" paa Alt, hvad der blot

klinger og lyver med sin Klang?" Navnlig er Indsenderen forarget over Skildringen af Pomona: "Hvo skulde i denne gamle, hæslige, vrantne *Gouvernante* gjenkjende hiin skjønne, ungdommelige Jomfrue, som de romerske Forfattere have skildret os som et Indbegreb af Elskværdighed ...? I Sandhed... hun behøver blot at træde op hos Paludan-Müller og tale i sine stive, afmaalte Alexandrinere, for at man strax tænker paa Pocher og Fiskebeensskjorter, Pudderparyk og Skjønhedsplastre". *Corsaren* 1844, No. 196 bragte følgende Avertissement: "Et lille Parti ægte Lyrik, directe arriveret fra Olympen, kan faaes til Nutidens billige Priser hos Paludan-Müller, Lyrikfabrikant", og det foregaaende Nummer af Bladet (No. 195) indeholdt følgende: